

Наталія ГЛАДОВСЬКА

слухачка магістратури за спеціальністю
«Публічне управління та адміністрування»
(науковий керівник – д.е.н., професор, професор, професор
кафедри менеджменту та публічного Шкільняк М.М.)

УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЮ ВЛАСНІСТЮ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Державна власність забезпечує національну безпеку, досягнення загальнонаціональних цілей, задоволення суспільних інтересів та потреб. Державне управління в сфері відносин власності повинно здійснюватись з метою створення більш сприятливого середовища для функціонування та діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки та формування показників ефективності їх діяльності.

У зв'язку з військовими діями на сході країни, державний сектор відіграє важливу роль у сталому розвитку національної економіки, забезпечення її стійкості та обороноздатності держави. Держава продовжує залишатися власником значної частини економічних активів, здійснює масштабну соціально-економічну діяльність. У тій чи іншій мірі саме право власності держави використовується для її прямого й опосередкованого впливу на усі сфери суспільного життя країни. Втім існуюча система державного управління не забезпечує ефективного використання державної власності, адже при досить високому рівні адміністративних і фінансових витрат, управління державною власністю не сприяє якісному виконанню актуальних соціальних завдань і не забезпечує відповідних надходжень до державного бюджету.

Від ефективності управління власністю значною мірою залежить суспільно-економічний розвиток держави. Актуальність дослідження питань управління державною власністю обумовлюється також і тим фактом, що до теперішнього часу в Україні ще не вдалося створити ефективну систему управління державною власністю.

В умовах актуалізації тенденцій регіоналізації і набуття регіоном особливого статусу посилена увага приділяється державному управлінню власністю на регіональному рівні. У цьому плані заслуговують на увагу наукові праці Т. Андреева, В. Беленцева, О. Бондаря, Т. Бреяна, В. Бурегі, О. Головіна, Л. Грузінова, Н. Діденка, В. Дорофійенка, М. Кришталя, О. Коротича, О. Лепіхова, В. Лобаса, О. Мельнікової, Р. Ободця, І. Петенка, В. Павлішенка, В. Пеньківського, С. Поважного, В. Поліщука, І. Рожкової, О. Рябченка, В. Селіванова, С. Тичини, І. Турського, В. Устименка, Ф. Фрідмана, Г. Харченка,

О. Черниша, М. Шкільняка, Б. Язвінюка, та інших.

Питання трансформації відносин власності розглядаються у великій кількості робіт, однак дослідження у сфері державного управління власністю на регіональному рівні з урахуванням умов сучасної економіки потребують використання інноваційних підходів, формування відповідних рекомендацій в сфері державної економічної політики. Таким чином, у нинішніх умовах постає питання про забезпечення ефективності державного управління власністю на основі розробки нових механізмів управління, адекватних об'єктивним історичним умовам і сучасним соціально-економічним процесам.

Уся система управління державною власністю має чотири рівня: 1) національний, або загальнодержавний; 2) регіональний; 3) галузевий; 4) рівень підприємства. На кожному з них управління державною власністю має свої особливості. Суть управління державною власністю полягає у підвищенні як її економічної віддачі (поповнення державного бюджету і бюджетів регіонів), так і соціальної з метою забезпечення нормальної життєдіяльності держави і задоволення потреб населення.

У процесі державного регулювання ринкової економіки та безпосереднього управління об'єктами державної власності органам державної влади та місцевого саморегулювання доводиться вирішувати внутрішньо суперечливу проблему. З одного боку, ринкова економіка тяжіє до роздержавлення, приватизації державної і комунальної власності. З іншого боку, як свідчить зарубіжний досвід, поспішне звуження масиву об'єктів державної власності призводить до втрати можливостей централізованого управління, його витіснення олігархічно-монополістичним управлінням. Держава повинна залишатися власником ключових економічних об'єктів, особливо природних монополій аж до того часу, коли визріють розвинені, цивілізовані ринкові відносини. У той же час державним і навіть недержавним підприємствам, організаціям, установам необхідно надати можливість контролюваного державою використання об'єктів державної власності на частково відплатних засадах за умови їх ефективного, орієнтованого на суспільні потреби застосування.

Власність – це багатоаспектна категорія, в якій виділяють економічний, соціальний, політичний, правовий та інші аспекти. Аналіз наукових підходів до питання власності визначив, що якщо раніше пріоритетними напрямками досліджень науковців були економічний та юридичний зміст власності, то сьогодні ми можемо говорити про ще одну не менш важливу складову змісту власності – управлінську.

Проаналізовано стан досліджень в галузі державного управління з питань функціонування державної власності та наголошено, що розробка організаційно-правових механізмів управління державною власністю є важливим і актуальним завданням сучасної науки і практики державного управління.

У процесі формування дієвої системи управління державною власністю в Україні, важливе місце займає проблема створення ефективних організаційного та правового механізмів управління державною власністю. Організаційний та правовий механізм діють як єдине ціле, підсилюючи ефективність кожного з них та спрямовують системний вплив на державну власність, удосконалюючи діяльність органів державного управління в умовах розвитку ринкової економіки.

Головним інститутом державної влади щодо управління державною власністю на регіональному рівні є центральні органи виконавчої влади та місцеві державні адміністрації як органи загальної компетенції. У відповідності до Закону України «Про управління об'єктами державної власності» до основних повноважень органів загальної компетенції є контроль за збереженням і раціональним використанням державного майна.

У сучасних умовах істотно зростають роль і значення регіонів, що являють собою соціальну й економічну основу держави. Ринкові перетворення формують цільові орієнтири і передумови повноцінного використання власності на регіональному рівні, які можуть бути ефективно реалізовані тільки за наявності відповідних механізмів, серед яких провідне місце належить удосконалення механізмів державного управління.

Управління власністю на регіональному рівні є основним механізмом її реалізації. Формування реальних схем управління власністю на регіональному рівні варто здійснювати, виходячи із сучасних принципів ефективного менеджменту та використовуючи базові положення цивільного і господарського законодавства.

Державне управління власністю в регіоні стане ефективним, якщо реалізується системно, тобто за участю всіх суб'єктів і застосуванням комплексу заходів, які створюють систему управління власністю в регіоні. Необхідно формувати рівні партнерські відносини між державою і бізнесом в управлінні відносинами власності в регіоні, а також на необхідності ширшого розуміння сфер взаємодії бізнесу і держави в рамках державно-приватного партнерства як основи для ефективно реалізації комплексних регіональних програм соціально-економічного

розвитку і залучення довгострокових інвестицій. Успішна реалізація проектів у сфері державно-приватного партнерства сприятиме зміцненню довіри між державою і бізнесом, що є дуже важливим моментом, оскільки ця довіра є фундаментом ефективного розвитку економіки як регіонів, так і країни в цілому.

Бібліографія:

1. Гончарук Н. Економічно-правові аспекти реформування відносин властивості в Україні на сучасному етапі /Н. Гончарук// Історія в школі. – 2001. – №6. – С. 2-10.
2. Державна власність у трансформаційній економіці України: Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.01.01 / М.О. Камишанська; Донец. нац. ун-т. – Донецьк, 2004. – 200 с.
3. Закон України „Про управління об’єктами державної власності” від 21.09.2006 р. № 185-V.
4. Шкільняк М. Оцінка ефективності функціонування державної власності / М. Шкільняк // Вісник тернопільського національного економічного університету. – 2008. – № 3. – С. 130-134

Надія ГОЛОВАТА

слухачка магістратури за спеціальністю
«Публічне управління та адміністрування»
(науковий керівник – д.е.н., проф., професор, професор кафедри
менеджменту та публічного управління Мельник А.Ф.)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВЕКТОРУ

Здобуття Україною незалежності відкрило для неї можливість кардинальним чином змінити характер соціально-економічних та суспільно-політичних взаємин, стати на шлях створення ринкової економіки та громадянського суспільства й побудови правової держави, реального забезпечення прав і свобод людини.

Реалізація конституційних принципів демократизму, суверенітету, верховенства права, засад економічної та політичної стабільності ставлять перед суспільством проблему реформування державного управління.

Управління є необхідною функцією суспільного життя. Його мета полягає в організації спільної діяльності людей, їх окремих груп та організацій, забезпеченні координації і взаємодії між ними, а його суть —